

III De eccle. edi. vel repa.

Item nota q arbitrans vel habēs cōscientiā gra uatā pōt licite ob deuotionē abstinere ab ingressu tēpli donec bñ purget. Nunquid autē tpe purifi cationis vel menstrui teneat mulier reddere debi tū viro vel ecōuerso. vide tex. cuz glo. v. di. in. c. ad eius. In glo. ibi sed p femina. z rationem inf se minam z masculū. vide per glo. v. di. in. s. j. ad fi. z vide glo. in de. j. de sum. tri.

De ecclesijs edificandis vel reparandis. Rica.

Supra visum est de ecclesiarū cōsecratione. sed qz ecclesie cōsecrate qñqz ruunt z sic repatiōe indigēt. qñqz vero ex necessitate de nouo edificari debēt me rito subijciat rubrica de ecclesijs edificandis vel re parandis. vel cōtinua magis ad prima sic. Supra visum est in rubricis pcedentib⁹ de ueneratione ec clesiarū z sanctorū. sed quia ad decus eccleie pñet re pare eam vel nouit edificare iō subijciat hec Rica.

Quia Breue est. Et p alia xba sic pōt sumari. Habentes beneficium i ec clesia tenent cōtribuire ad ipsius repatiōe. Nota primo qz nedū rector prochialis eccleie tenet ad fa bricā ipi⁹ eccleie. vt habet in. c. d. his. j. e. z. xvj. q. j. si monachus. sed etiā miores bñficiari in ipa ecclesia. z hoc innuit ista littera in. x. ecclesiasticum bñficiū. z in. x. adiuuent. z hoc pbo dari p. c. fi. s. de his qz si. a maio. pte ca. vbi canonici vltra ep̄m cōpellūtur ad fabricā eccleie. z intellige hoc qz illi tenent p rata beneficiū. ar. eoz que no. Bar. i. l. iij. ff. de re iudi. qd intellige videlicet qz solum tenent dare supfluis i. de redditibus que supflunt deductis redditib⁹ p necessarijs eoz qz nō tenent clericus ad fabricaz vltra qz facere potest deducto eo ne egeat. text. ē no. j. eo. de his que tenebis menti In glo. j. ibi nam z ipe fructuarius. no. gl. in eo qz cōpat beneficiatuz usufructuario. de quo vide glo. latiorē. in. c. pñenti de offi. ordi. li. vj. alibi eqparauit eum vsurario. vt no. in. c. fi. de pigo. z ibi dixi in. c. fi. de pe. de. Et in fi. glo. vult ergo glo. vt primo recurrat ad qrtaz deputatā fabricē eccleie. diclatus colligendo dicta doc. z multa addēdo qz pmo recurrēdū ē ad cōsuetudinē. si enī cōsuetudo transfert onus fabricē i pñm illa seruāda ē. ar. c. ad aplicam. de simo. idēz dico nisi aliter dispositio specialiter pvideret. nam videmus hodie qz cōiter eccleie precipue cathedra les habent reddit⁹ distinctos p fabricā. tunc enī p latus nō tenet dare quartā pte suozū redditū. qz in hoc valet cōsuetudo ex quo ecclesia non patit de fectū in fabricā. nā videm⁹ hodie qz nō fiunt quattu or ptes de redditib⁹ eccleie vt antiqua iura dispone bāt. xij. q. ij. c. quattuor. z. c. cognouim⁹. z. c. de red ditibus. z qz valeat pñtudo tenet In. in. c. fi. de his que si. a. ma. pte. ca. intelligo tñ qz ep̄s nō possit se excusare quo min⁹ pauperib⁹ pvideat licet red ditus sint in cōfuso qz tal⁹ pñtudo eēt irrōnabilis xvj. q. j. c. fi. z idēz dico qz ad casum nfm qz si nulla est pñtudo de qrtā pte fabricē si valeret qmin⁹ pñt⁹

teneat ad qrtā. p tex. aptū. in. d. c. coquimus. tenet lhosti. i. sum. c. s. j. ad fi. Si vero qrtā ps nō sufficit nec pñtudo alit disponit recurrēdū ē ad clericos eccleie vt hic. z. j. co. de his. z intellige si reddit⁹ eis supflint. si autē reddit⁹ nō supflunt cōpellunt vltimo loco parochiani eccleie. nam etqz pñtūt ibi dīna te nent ad refectiōē eccleie. ar. in. c. si ep̄s de offi. or. li. vj. nec possit prochianos volēdo euitare on⁹ ce dere vsui eccleie qz hoc nō dependet a facultate sua. vt in. c. ois. de pe. z re. Quid autē de vicinia ha bente puteū vel porticū seu cibariū cōez nunquid possit aliqz de vicinia renūciare vsui z euitare on⁹ refectiōis. vide spe. ti. de censu. s. ij. x. item pone. adde etiā ad pñtā qd no. Inno. in. d. c. fi. Nun quid autē possit ep̄s cū caplo deputare ad fabricā necessariā eccleie cathedrali fruct⁹ bñficiorū vacanti um. dic vt plene no. Jo. an. in. c. si ppter. de refecp. li. vj. z cōclusio ē qz sic si ep̄s z canonici nō sufficiūt. ar. in. c. j. de re. eccl. nō alie. li. vj. eodem mō dic de redditib⁹ capellaz deputandis ad fabricā plebis. d qz dic p. Fre. cōsil. ccvij. als. ccxvij.

Quam dicat. Hoc intendit. Lepro si pñtū debet sine p iudicio antiquarū parochiarum habere ec clesia pñtā z pñtū nec tenent soluere decimas de hortis vel nutrimētis aialiu. due sunt ptes. scōa ibi statuimus. prima subdiuidit. scōa ibi caueant. No. primo qz regularit nō pñtū edificatio no ue ecclesie infra parochiā alteri. b enī pbat b p lo cū a speciali. si enī ex cā pñtū hoc leprosis ceteris videtur interdictū. ad hoc. j. c. pñtū. No. scōa ar. p z cōtra. nūqd leprosi debeant sepeliri i cimiterijs vna cū alijs xpianis. ex qz enī pñtū eis cimiteriuz videt qz cū alijs sepeliri nō debeāt qz als ista concessio nō haberet cām rōnabilē. In triuz facit qz ex qz nō pñtū vt habeāt cimiteriū spāle pñtū videt qz eis liceat vt iure cōi. z vide qd dixi in. c. sacris. d sepul. No. tertio qz pñtū ē stricte intelligen dū qtenus tangit pñtū tertij lz sit cōcessus ex cā pietatis. z sic ē hic tex. p dicto Inno. in. c. cū dilecti de dona. de quo p Bar. in. l. beneficiū. ff. de consti. pñtū. Itē no. ar. qz paupes tenent ad solutionez decimarū. vides enī hic qz leprosi tenent qz cōmunit sūt paupes z solū ex pñtū eximunt i duobus casib⁹. de quo vide bo. glo. xij. q. j. c. qz tua. z. xvj. q. j. c. qz qz. z vide qd dixi i. c. cū hoies. s. de decimis Quero nūqd de oib⁹ hortis teneant soluē deci mas. dicūt doc. qz nō. z tex. ē intelligēdus de hortū deputatis ad vsū eoz als possēt facē fraudes dedu cēdo oēs possessiōes ad hortos. z sic pñtū eēt valde nociuū. J. c. suggestū. de decimis. qd nos. nā ita debes intelligere exemptionē quā habēt fratres minores vt de pñtū hortis nō teneant ad decimā scz deputatis ad vsū pñtū. secus autem si vellēt olera exponere ad vendendum. de quo in de. exi ui. de verbo. signi. Secundo queritur quid intē dat ista littera in secundo casu dum dicit de nutri mētis aialiu. dic. i. de aialib⁹ que nutriūt pñtū expensis. de quo vide tex. cū glo. i. de. j. d. decimis. Tercio querit nūquid isti leprosi faciūt collegi

um licitū et religiosū. Anno. dicit q. sic. et hanc dicit
fuisse causam cōcedendi hoc priuilegium. **H**ost. et
Jo. an. sentiūt cōtrarium. nam isti nō pōt dici reli-
giosū licet cōmuniter uiuāt. qz nō profitentur tria.
substantialia regule. et in hoc optime loquūt quia illi
dicunt stricte religiosi qui tria pfitent. de quibus i
c. cū ad monasteriū. de sta. reg. ad h. vide glo. i. de.
j. de reli. domi. et in de. pe. de sen. ex. sup. rubrica de
reg. vel plus dicit **Jo.** an. et **H**ost. i. nullibi pbari
qz leprosi faciūt collegiū licitū. nullus enī tex. sup. h.
disponit. iste enī tex. nō dat eis iura collegij sed ex
pietate cōcedit aliqua priuilegia. puto posse sustine-
re qz faciunt collegiū licitū et approbatum. nam
ex quo habēt mām licite cōueniendi in vnū vt hic.
ergo faciūt collegiū. vt no. **Anno.** in. c. cū ab ecclia
de offi. or. facit tex. in. l. j. ff. de col. illicitis. vbi plus
pbat ille tex. qz pauperes faciūt collegiū licitū et
pōt simul cōuenire p sustentatione vite eorū tñ non
possūt cōuenire nisi singulis mensib. vt ibi et clari-
tenet **Bar.** in. l. j. ff. eo. for. qz dicendū in isti lepro-
sis qui habēt mām licitā cōueniendi simul quasi cō-
tinue. p hoc facit tex. ibi fuerint congregati. appro-
bat ergo ius eorū cōgregationē qz possūt facere col-
legiū et habere iura collegij. **An** religiosus possit p-
fici istozū hospitali seu collegio. fuit als obtentum
qz sic vt recitat **Jo.** an. si tu melius distingue prout
habes glo. no. in de. qz cōtingit. de re. domi. **In**
glo. j. ibi vel etiā pauciores. etiā vnus sufficeret fm
An. et **Tan.** h. hoc nō cōsonat littere. si littera habu-
it respectū qz cōter vnus leprosus nō sufficit ad cō-
structionē vel dotationē ecclie. si enī reperiret suffi-
ciens p mittendus eēt. **Et** intellige qz cū licentia epi
d3 ecclia edificari. de conse. di. j. c. nemo. facit. c. pa-
storalis. j. de priui. et si eps nō uellet p sentire d3 re-
curri ad supiorē. ar. in. c. nullus. de iure patro.

Audientiam. Propter ni-
tiam ecclesie p noua ecclia in ipi prechia
edificari et certa portio de antiqua sibi deputari. pri-
mo ponit facti narrationē. secūdo pūisionē. ibi. qz
igif. que primo puidet qñ rector p sentit. scdo quā-
do dissentit. ibi. si vero. **Nota** primo qz regularit
ecclia parochialis nō debet cōstrui infra parochiā
alteri. nam si hoc pmittit hic ex cā qz regula est i cō-
trariū nulla cā subsistente. p hoc. c. pñ. q. loca. de
pben. li. vj. nō enī debet sine cā prochia ecclie diui-
di. sic intellige glo. no. xcix. di. in. c. nulli. est enī ista
alienatio iurū ecclie q sine causa fieri non debet.
vt in. c. j. de re. eccl. nō alie. li. vj. **Secdo** no. vnam
cām licitā diuidendi prochia antiquā et cōstruendi
nouā eccliam. qñ. f. prochia antiquē ecclie est adeo
ampla q tpe discriminato ips nō pōt debitis hori
ad diuina pfluere. **Tertio** no. qz ex cōstructione
vnius ecclie plures pōt effici patroni. nam vt hvi-
des antiqua ecclia efficit patrona ipi capelle qz si
bi donauit obuētiōes spūales illius ville. Itē dñs
ville efficit patronus qz posuit fundus et dedit res-
duum dotis. et p hoc vide bo. glo. xvj. q. vij. c. pie-
mentis. p docto. in. c. j. de iure pa. et vide gl. no. lxiij
di. in summa. q dicit q licet fundatores ecclie equa-

liter nō cōtribuerint ad dotationē ipsius tñ omnes
efficiunt patroni. et ita est patronus ille qui dedit mo-
diū sicut ille q dedit multū. illā tñ glo. limita qñ in
dotatione diu3 ecclia habet cōpetentes dotē. si dō
nō cōsequit dotē integrā et sufficientē nō adipiscit
ius patronatus. ad hoc vide glo. singularem quam
tenebis semp menti. in. c. quicunq. el. ij. xvj. q. vij.
Et ex hoc habes vnū remediū cōpellendi edificato-
rē ad dationē sufficientē dotis vt nō admittat vo-
lens exercere iurapatronat. **Do** et aliud remediū
vt directe cōpellat ad sufficientē dotandū qui cōstru-
xit eccliam vel capellā qz ex cōstructione tacite se ad
hoc obligauit. ad hoc tex. no. in. c. cum sicut. de cō-
se. eccl. vel alia. et vide qd ibi dixi. **Itē** no. ex hoc
et ex tex. qz quēadmodū laicus acquirit ius patrona-
tus edificando vel dotādo eccliam ita et ecclia acqui-
rit ius patronatus in ecclia quā suis sumptib. edifi-
cat. et de hoc. j. latius. **Itē** no. ibi p facultate loci
qz capella edificata infra prochia antiquē ecclie
debet p ipsius facultate aliquē honorē tribuere ipi
ecclie matri. puta censum annuū vel quid simile.
et de hoc. j. **In** glo. ij. in fi. vult ergo glo. capellaz
nō eē edificandā si ex subtractiōe reddituū illi vil-
le nō valet sacerdos antiquē ecclie pgrue sustēta-
ri. **H**ost. dicit hāc glo. eē corrigendā. qz si iminet pl
culū animaz debet eps puidere. et huic necessitati
adhibebit h. remediū. nā cōpellit prius ipsū ad sub-
ueniendū pbytero capelle. et si populus nō sufficit
cōpellebat abbatē vel ppositum cui capella est subie-
cta istis deficientib. eps puidebit de suo. ar. in. c. fl.
j. eo. et si nō pōt vltimū refugij erit vt sacerdos isti-
tuendus in capella querat sibi victu manib. et idu-
stria. ar. xcj. di. clericus victu. nam ppter penurias
dotis nō debet eps pati piculum alarum. puta si p-
pter longā distantia sepe decederent homines sine
sacramentis. et hoc dictū no. singularit ex quo colli-
ge qz vbi de necessitate ecclia est edificandā seu pstru-
enda pōt cōstrui sine dote ex quo nō repit modus
ipam dotandi. sic limita. c. nemo. de cōse. di. j. qd di-
cit sine dote eccliam nō eē edificandā. do. **An.** diē gl.
posse sustineri vt ecclie edificentur sed nō cū tan-
to preiudicio antiquē ecclie. dico qz glo. habuit in-
tellectū quē sentit **H**ost. et qz optime loqz relata ad
tex. nec meref reprehensione **H**ost. qz papa mādāt
hic capellā edificari sub cōditione si pter redditū vil-
le pōt minister antiquē ecclie congrue sustentari. qz
si nō potest cessat mandatū pape. **Sed** si querat de
iure qd fiendū. dicerē distinguendū. qz aut nō ē ma-
gna necessitas si aliquis incommoditas. et tūc habz
locū qd dicit ista gl. vt nō edificet ex q nō pōt hfe suf-
ficientē dotē. et ita loquit ista lra. aut subest magna
necitas vt qz ips decedit sepe sine sacramēt et tunc
serua dictū **H**ost. **In** gl. ij. ibi qz ille ē eis sibiect
aduerte qz h. rō ē falsa et nullo iure pbatut imo iste
tex. pbat pñū. nā referuādo antiquē ecclie psona-
tū et ppetere honorē p facultate loci videt i ceteris
illā capellā eripere a potestate rectoris antiq ecclie.
Item nulla ecclesia citra cathedralem fundat in-
tentum suum de iure cōi super subiectiōe alterius
ecclesie etiam si sit fūdata in parochia sua. vñ ecclia

volēs sibi vendicare ius in alia ecclesia tñ obtinebit
quātū pbabit ex iure spālī sibi cōpetere. ad h̄ text.
z cōmunis docto. theozica. in. c. dilectus. de capel.
mona. dic ergo q̄ p̄statio ecclesie debet fieri p̄ mini
strum antique ecclesie q̄ ad eū p̄tinet patronat⁹ illi⁹
capelle. ex rōnibus sup̄ dictis. ¶ Et in fi. glo. hanc
vltimā solutionē sequit⁹ Anno. z hosti. z cōter do
cto. z mihi satis placet vt sic iste tex. loquēs per ver
ba dubia recipiat declarationē a cōmunib⁹ regulis
iuris. ar. in. c. cū expedit. de ele. li. vi. z in. l. vnica.
C. de in offi. doti. z. l. si seruus pluriū in fi. de leg. j.
¶ Et ex his z ex hac glo. z ex supradictis habes q̄ ec
clesia acquirit patronatū in ecclesia fundata infra pa
rochiam suā. nūquid autē hoc sit verūz indistincte.
Anno. in. c. cū venerabilis. de except. sentit q̄ sic. et
sic refert z tenet Jo. an. in. c. j. de capel. mona. li. vi.
¶ Tu aduerte q̄ nō est aliquis tex. in iure qui loquit⁹
de hac materia p̄ter istū. z super isto potest fundari
opi. doc. sed iste tex. nō probat hoc simpliciter s̄ lo
quit⁹ qñ ecclesia antiqua cōtulit de suo ecclesie noui
ter cōstructe. si autē ecclesia antiqua nil de suo con
tulisset nullo iure pbat q̄ efficiat patrona. z ideo re
stringe dicta docto. fm istū tex. sic intellectū. z q̄ ali
ter nō acquirat patronatū. adduco in ar. c. s. pri.
vbi nō seruaf patronat⁹ antique ecclesie que nihil d
suo cōtulit. ¶ Itē patronat⁹ acquirif altero de tribus
modis cōstructione. fundacione aut dotatione. vt
no. in glo. xvi. q. vii. pie mentis. sed ex edificacione
infra limites parochie dūtaxat ecclesia antiqua non
ponit fundū. q̄ nō habet p̄prietatē illius loci neq̄
dotē neq̄ sumpt⁹ ad cōstructionē. ergo nō acquirif
patronatū. z facit. c. quoniā. de iurepa. ¶ Sed du
bitaf de qōne quā hacten⁹ nō reperi tactā quid si
capella edificaf infra ecclesiam p̄ aliquē laicū z per
eū dotaf nūquid ecclesia acquirat patronatū in illa
capella vt sic in p̄stitione cōcurrat cū laico constru
ctore z dotatore. ego sp̄ tenui q̄ sic q̄ nō pōt negari
qñ ecclesia antiqua ponat fundū z ex fundatiōe acq
ratur ius patronat⁹. vt no. in. d. c. pie mētis. vñ sicut
ecclesia acquirit hic ius patronatus q̄ cōtulit obuē
tiones illius ville ita ecclesia illa d̄ obtinere patro
natū q̄ cōtulit fundū. z hoc bñ notabis. q̄ in mul
tis loc. p̄pter iaduertentiā nō seruatur. ¶ Itē adde
tex. no. in fi. iūcta gl. xij. q. ij. aplicos. q̄ si rector ali
cui⁹ ecclesie p̄struxit capellā ex redditib⁹ alicui⁹ ecclesie
nō acquirif sibi z p̄ sanguineis suis s̄ ecclesie. ¶ Et ex h̄
credo peccare illos clericos q̄ cū redditib⁹ ecclesie edi
ficat capellas eas attribuētes p̄monio z vendicā
tes sibi vt puato ius patronatus. nā vsurpāt bona
ecclesie. ¶ Et ex illo tex. potes instrui qd̄ si dū de ecclesia
quā de facto plat⁹ alicui⁹ ecclesie de redditib⁹ platū
re p̄struxit. ¶ Itē adde gl. nō. q̄ nō solet allegari. i. c.
eā te. de eta. z qua. q̄ dicit q̄ ecclesia pōt sibi edificare
aliā ecclesiaz infra limites sue parochie z illi deferuire
p̄ capellanū suū. Dicit tñ ibi An. hoc verū si ecclesia
p̄struenda ē vicina ecclesie antiq̄. al̄s deberet ibi po
nere p̄petuū vicariū. Illa tñ glo. iudicio meo nullo
iure pbaf. z vide Anno. in. c. i. lateranēsi. in fi. de p̄
ben. vbi dicit abbatē nō posse p̄struere ecclesiaz vt
eā teneat ḡa monasterij vel p̄ monasterio q̄ non

pōt edificādo p̄iudicare iurib⁹ ep̄i. ad hoc. x. q. j. i. c.
ij. z in. c. nouerint. satis ē q̄ edificans h̄z ius patro
natus. z tenebis menti istud dictū Anno. q̄ p̄onus
nō potest statuere vt ius p̄firmandi p̄nceat ad infe
riorē platū ep̄o nisi ep̄s consentiret. ad hoc. c. cum
dilectis. de cōsue. ¶ In glo. in. x. obuentiones in
fi. in illo. c. cū interdicit q̄ appellacione oblationū ve
niūt decime ergo fortius appellatōe obuentionū. z
hoc cōtrariū glo. nō soluit. ¶ Et aduerte q̄ ex decisio
ne glo. huius soluit qd̄ quotidiana z difficilis. nun
quid decime debeant ecclesie plebis an capellis cō
structis infra plebanatū. quā qōnem plene exami
nat. Jo. an. in addi. spe. in ti. de decimis. z ibi post
multa concludit q̄ cessante p̄suetudine vel deputa
tione specialiter facta debent plebi z non capellis.
q̄ intelligit in decimis p̄dialib⁹ s̄ personales debē
tur capellis. Jo. cal. tenet hic q̄ si capelle est deputa
ta certa p̄sona q̄ tunc debent oēs decime capelle p̄
istū tex. que oēs illius ville tribuit obuentiones ca
pelle. sec⁹ aut vbi capelle nō deputarent certe pro
chie. z hoc dictū sequitur doc. moderniores in. c.
cū cōtingat. s̄. de decimis. z dic vt ibi plene dixi. ¶ Et
fm hanc opi. al̄s in qōne facti p̄sului. z pōt allegari
vna rō incōuincibilis. de iure cōi oēs reddit⁹ sp̄iri
tuales puenientes ex p̄dijis suis infra parochiā
alicui⁹ ecclesie cedūt illi ecclesie. vt i. c. pastoral. s̄. d̄ his
que sunt a p̄latis. ḡ z decime puenientes ex p̄
dijis suis in parochia capelle debēt cedere ip̄i capel
le. z nō cauillando litterā. de hoc vide casus i. c. ad
decimas. de resti. spo. li. vi. z optime pbatur h̄. nā
verbum obuentiones est verbū multūz generale cō
prehendens oēs redditus cuiuscūq̄ qualitatē sint
ar. in. c. ex transmissa. de renū. z in. d. c. cum inter.
¶ Secūdo p̄ncipalit⁹ pondera gl. in eo q̄ dicit ep̄m
nō posse etiā ex cā diuidere parochiam inuito recto
re ecclesie matricis. Priū aperte tenet glo. in. c. nulli
pcip. di. ¶ Sed glo. x. di. c. j. que semp̄ ē notanda disti
guendo videtur ponere veritatē. dicit enim q̄ vbi
subest iusta cā pōt ep̄s etiā inuito rectore. arg. opt.
in. c. j. de re. eccle. nō alie. li. vi. z in. c. sicut vnire. de
exces. p̄la. z vide glo. in. c. constitutus. de re. do.
¶ Si nō subest iusta cā hoc facere nō potest ad hoc iu
ra superius allegata. z idem dicit ibi gl. in papa vo
lente diuidere ep̄atum. ¶ In glo. in. x. honor. ibi
vt aliquid annuatim. z p̄ hoc intellectu gl. facit iste
tex. in verbo p̄ facultate loci. Lau. hic dicit q̄ nō est
iure exp̄sum q̄ debeat capella ecclesie matrici z bene
dicit. ad hoc. c. dilect⁹. de capel. mona. z qd̄ ibi dixi
Anno. dicit q̄ habebit ius cōsuetudinariū illius lo
ci z seruabit cōsuetudo aliarū capellarū in hac capel
la nouiter construenda. facit dictum. c. cum olim. d̄
consuetu. hosti. dicit q̄ i plebibus z ecclesijs paro
chialibus est a iure tributum vt habeant curam su
per omnes alios clericos z laicos habitantes infra
parochiam. z p̄ hoc dictū videtur hic do. An. disti
guere q̄ aut capella fundata infra parochiam nō ē
curata z tūc tam clerici q̄ laici ibi habitantes debēt
p̄ sacris recurrere ad ecclesiam parochialem. z hoc
dictū videt⁹ verissimum. nam clerici non habentes
curā subiacent illi ecclesie vbi habitāt. de p̄se. di. j. c. z

hoc attendendū. r. c. alia. xvj. q. i. r. qd no. l. d. c. d. lectus. Si xō capella hz parochiam tunc clerici capelle debēt recurrere ad eccliam parochialem. **N**ota hoc dictū qd mibi hoc nō videat verū. r. primo cōcludo casū indubitabilē cū sunt ibi clerici inferiores citra rectorem. nā ipsi debēt habere recursū ad ipm rectore. ex quo sunt i parochia sua. imo credo q teneant recurrere ad epm qz oēs rectores eccliarū parochialium debent recurrere ad epm i cōfessionibus vel similib⁹ vel ad archiepiscopū ecclie cathedralis qui in istis tenet locum epī. vt est casus no. in. c. officium. de offi. archiepiscopū. pro hoc facit iste tex. qui nō reseruat hoc ius ecclie matri sed tantū mandat honore cōpetentē sibi reseruari fm facultatē capelle. nō ob. c. si. de offi. archiepiscopū. qz loq̄ de archiepiscopū. rurali. nec videt habere ibi curā circa particulares clericos sed solum vt inquirat mores r referat epō.

De his. Breue est r pōt si cūsumari. Rectores eccliarū possunt cōpelli vt de redditibus q supsunt teneant cōferre ad cōstructionē seu reparationē ecclie. h. d. **N**ota primo q rectores eccliarū nō tenent se priuare necessarijs vt reddit⁹ cōuertāt in piam causā. qd ergo dicat q qdquid habet clerici est pauperum xvj. q. i. c. si. debet intelligi de eis que sibi superflut. qz ordinata elemosyna seu charitas incipit a se. vt c. nō satis. lxxvj. di. r. de pe. di. lxx. q. vult. fac. xxiij. q. v. si nō licet. r. nō. istū tex. ppetuo. qz nescio alibi vt sacerdos nō teneat ad reparationē ecclie sue nisi q tenus ei supeſt detractis necessarijs. qui aut tūc teneant ad reparationē. dic vt dixi. s. in. c. i. vbi latius explicauit hanc mām. **Q**uero quid intendit littera ibi institutionē. dic q littera repitur duplex. vna hz institutionē. alia habet institutionē. r fm hanc vltimā colligebat hic Inno. q clerici nedum cōpellantur reficere sed etiam de nouo vbi opus est facere. Sed aduerte licet eni iste tex. loquat de habentibus ecclias parochiales. idem dic de h. bentibus alias ecclias vel inferiores beneficia qz omnes tenentur cōtribuire fm facultatē reddituum beneficiorū vt in. c. i. r. qd ibi dixi. s. e. ad predicta facit. c. pastoralis. s. de his que sunt a prela. r intellige istū tex. fm predicta. **I**n glo. j. in fi. plus dicit Inno. q si nō sufficit portio assignata pro fabrica tenentur clerici de proprio impartiri. alleg. xij. q. iij. pontifices. r docto. se. allegāt hoc dictum Inno. q clerici b casu tenent cōferre de patrimonialib⁹. si iudicio meo illa nō fuit mens Inno. qz. c. qd allegat hoc nō probat. **U**nde intelligo Inno. q tenentur cōferre de proprio. i. de parte eis relicta de redditib⁹ ecclie detracta portione p fabrica. nam de redditibus patrimonialibus clericus pōt facere ad libitū. xij. q. i. in. c. sint manifeste. qnimo si aliquid expendit de patrimonio suo ad vtilitatem ecclie pōt illud repetere nisi fecerit animo donandi. xij. q. iij. quicunq. qd tene menti.

Audientiam. Seculari ecclia sine iudicio clericorū ad statum regularem pōt

reparari r colligo q rei que nōdum est priuilegiū nō cōferat. diuidit in duas ptes. secūda ibi licet.

Nota primo q ecclia secularis licet reducat ad statū regulare. vt hic. r melius. xij. q. i. in. c. asipe. **C**ōtra vero fieri nō potest nisi in defectū seculariū vt in. c. relatum. j. ne de. vel mo. r in. c. inter quatuor. de re. do. r sic quātū ad hoc magis deferat regularibus q secularib⁹ clericis. r sit hoc fauore ptepla tōis r religiois. **N**o. scdo q sine licētia epī nō pōt clerici inferiores mutare statū ecclie. facit. c. cū dilectus. s. qd me. cā. r qd ibi no. **N**ota tertio q si alteratur status ecclie non tenent clerici seculares ibi existentes mutare statū. nec debēt necessarijs priuari in vita eorū.

Ultimo no. q rei q nōdū est priuilegiū cōferri nō potest. r sic nō potest donari priuilegiū ecclie construende. intellige vt valeat vt ex nūc. sed bñ postq fuerit ecclia cōstructa. si c intellige istū tex. facit qd no. in glo. fi. sentit hic Jo. an. et clarius Bar. in. l. seru. ad custodiā. ff. de ali. r ab. lega. **S**ed quero nūquid possit donari ecclie q nōdū est. dic q nō. vt est tex. no. quē tenebis menti in. c. abbate sane. de re iudi. li. vj. secus dic in legato. nā ecclie pstruende pōt legari r etiā heres institui vt posthum⁹. vt in. d. l. seruus ad custodiā. rō diuersitatis ē. qz donatio cū sit quidā cōtractus requirit psonā cui acquiratur obligatio seu ipsa res vt in. c. si tibi abſiti. de pben. li. vj. qui text. bñ facit i hac materia. r in. l. abſenti. ff. de dona. r i. l. qui abſenti. ff. de acqui. pos. s. legatū nō requirit pſitiaz pſone. vt in. l. cū pater. s. furdo. de leg. ij. r hāc rōnē ponit Bar. in. d. l. seruus. r eā tene menti. **I**n glo. j. in fi. ex hac glo. collige duos effectus istius priuilegiū. **P**rimus qz ep̄s facit inducere ad pſentendum. **S**ecūdu qz clericus illius ecclie inuitis hoc facere poterit ep̄s vbi alis nō ponisset eis inuitis. **N**ota hoc dictum sed cōtrariū tenet glo. in. c. antepenul. xij. q. i. sed ad cōcordiā reducunt vt ibi r hoc no. q aut subest causa r poterit ep̄s clericis inuitis. vt puta qz clerici seculares ihoneste ibi viuūt. r hoc casu procedat illa glo. aut ep̄s vult hoc facere ex causa voluntaria. r tunc procederet ista gl. r intelligo quādo hoc vult facere ex causa voluntaria i vita illorum clericorum. sed si vult facere sine pſeiuicio illorum clericorum vt sic alteratio status habeat effectū post mortē clericorū. credo q hoc poterit facere etiā inuitis clericis. ad hoc. c. cōsultationib⁹. de dona. r de. ij. de re. eccl. nō alie. r hoc scdo modo saluo gl. illi. c. antepe. r tene mēti hanc pſatem traditam epō. **T**ertio effect⁹ huius priuilegiū fm Jo. an. q iste cui cōcedit erit pncipalis r auctor in ordinatione ecclie. cessante vero priuilegio b pertinet ad epm loci. hic aut ep̄s habet pſentire tantum istū priuilegio. r aliud est prestare assensum. r aliud vt pncipalis disponere. vt in. c. vnico. ne se. va. li. vj. **Q**uartus effectus quia virtute huius priuilegiū nō requirit cōsensus capituli vbi alis nō posset ep̄s facere hoc sine capitulo. vt in. d. c. antepenul.

Clanos. Nō ob. iuramēto de reb⁹ ecclie non alienādis pōt ep̄s propter indigentiam nouā eccliam edī

ficare. h. d. prima pars ponit dubium episcopi quod secundo tollit ibi fraternitatem. Et hinc usque ad finem persequor per modum lecture. quod non in scholis sed in camera composui. **N**ota primo quod episcopus iurat non alienare bona ecclesie. quod iurat non alienare bona mensue sue. quod iurat non in feudare de nouo. ut in. c. ij. de feu. hodie vero prestant plati iuramentum magis generale. iurant enim non alienare romano pontifice inconsulto. quod iuramentum ipso facto prestant etiam non exempti si confirmatione. consecratione vel pallio a papa recipiunt. et quid importat istud iuramentum. j. subijciam.

Nota secundo episcopi teneri ad constructionem noue ecclesie propter indigentiam populi. ut puta quod ecclesia parochialis multum distat ita quod sine magna difficultate non potest populus concurrere ibidem per omnia facit. c. s. p. xxi. et potest ob hoc aliquid detrachere ecclesie antique et tribuere noue ut hic. et in. c. prece denti. cessante autem necessitatis causa non debet ecclesia edificari cum preiudicio alterius. xv. q. j. c. ecclesie. et c. quicquid. et utrobique per glo. facit. c. j. de no. ope. nun.

Nota secundo quod largo sumpto vocabulo ecclesia. oratorium et basilica sumunt equiuoce. nam idem appellantur hic et in diuersis locis oratorium. basilica et ecclesia. proprie autem vnumquodque istorum per se sumendo differunt. Oratorium est proprie locus ad orandum quod quisque in domo sua edificare potest. nec sine licentia episcopi debet ibi celebrari. de cose. di. j. vni cuius. cum duobus se. et vide quod legi. et no. in. c. paten tibus. de priui. et in. c. si. de cen. et in. c. iter dilectos. de dona. et utrobique per Inno. Basilica proprie ecclesia non consecrata. ad hoc vide bo. tex. iuncta glo. in. c. j. de re. do. et quod dixi super rubrica. de cose. eccle. vel alta. sumuntur tamen ista sepe equiuoce. ut s. dixi. et probat hic. et in. c. p. c. j. de inu. eccle. cum si.

Nota ultimo et tene menti quod iuramentum simpliciter prestitum de rebus eccle. non alie. restringit ad alienationem illicitam non autem ad necessariam. et eadem ratione puto idem in alienatione que fit ob utilitatem ecclesie. nam necessitas et utilitas in hoc equipantur a iure. xij. q. ij. sine exceptione. et quod no. in glo. in summa. facit. quod in simili no. Inno. in. c. cum oes. de consi. Et ex hoc et ex tex. arguo quod iuramentum prestitum in materia iuris restringitur ad limites iuris ut sic recipiat limitationes et restrictiones iuris. ad hoc tex. opti. in. l. fi. C. de co. di. in de. et l. fi. ff. qui satisd. co. et vide quod no. Inno. in. c. p. tuas. de arbi. In contrarium facit quod iuramentum debet aliquid operari. hinc est quod huius vim clausule si non valet quod ago ut ago valeat ut valere potest. l. cum pater. §. filii. matr. ff. de leg. ij. et in. c. ad nostram. ij. de iur. iur. p. Bar. in. l. si quis p. eo. ff. de fideiuss. et in. l. sciendum. ff. de. s. ob. potest tamen dici quod primus procedat quando iuramentum potest per se operari. nam adducit vinculum et ligat strictius ipsum iurantem ut non conueniat. et quod accu mulat forum foro. ut in. c. si. de for. cope. li. vj. et vide ad omnia predicta bo. tex. in. c. ex pte tua. de de ri. non res. vbi iuras residere in ecclesia potest iuramentum non ob. se abstinere pro necessitate vel utilitate ecclesie. aut iuramentum per se nihil aut parum operari. et tunc habet vim illius clausule si non valet quod ago ut ago. et hoc not. Sed quero an idem sit dicendum hodie in

illo iuramento de non alienando romano pontifice inconsulto. Jo. an. hic quod non. quod hoc iuramentum ex vi verborum debet intelligi etiam de licita alienatione siue sit iuratum pape siue inferiori plati. vide enim papa vltimior platus tale iuramentum recipiendo a subiecto voluisse obuiare ne quid indiscrete agatur et prouidere ecclesie etiam in licitis alienationibus. nam de illicita alienatione non potest intelligi. quod illa etiam de superioris licentia fieri non debet. Quidam tamen consulerunt contra istum dicentes quod etiam hoc iuramentum debet extendi solui ad illicitam alienationem. sed dicit Jo. an. quod isti sic consulentes non potuerunt postea eorum consilium defendere et contra eos inducit tex. in. c. aduersus. j. de inu. eccle. in. s. ppter imprudentiam. vbi etiam necessaria vel utilis contributio non sit inconsulto papa ne quid indiscrete agatur. fateatur tamen Jo. an. quod hoc est de facto corrigendum. quod est multum ecclesie grauosum cum ratione talis iuramenti impediatur sepe plati facere tractus alia vires de primorum prelatorum licentia. et cum hoc dicto Jo. an. transeunt ceteri doct. hic et mihi placet. et per hoc adduco talem rationem. certum est quod recipiens tale iuramentum videtur sibi reservare consilium. ut patet ex vi verborum. sed restrictus ad petendum consilium super aliqua re non potest etiam licite de illa re disponere consilio prius non petito. ut in. c. cum in veteri. de elec. et in. c. cum olim. de arbi. et in. c. nouit. de his que fi. a prela. facit quod legi. et no. in. c. si per debilitate de offi. dele. et Bar. in. l. j. §. si plures. ff. de exerci. idem puto dicendum de iuramento prestito de non alienando sine licentia pape vel alterius. nam licentia debet precedere de regula. c. licet. et hoc tenet Jo. an. p. hosti. i. c. j. de his que fi. a prela.

Nota predicta arbitror vera cessante summa necessitate si autem immineret summa necessitas alienandi et tanta celeritate requireret quod superior consuli non patiat. tunc puto alienationem posse fieri consensu pape vel alterius superioris cui fuit iuramentum taliter prestitum minime requisito. ar. opti. in. l. tutor qui reprobatus. ff. de admi. ru. vbi in causa necessitatis potest tutor inuentario non confecto administrare bona pupilli. quod alio cessante necessitate facere si potest. ad idem quod no. Jo. xij. q. ij. sine exceptione. et c. placuit. et Bug. et Archi. in. c. abbatibus. ea. ca. et q. et Jo. de fan. in de. j. de re. eccle. non alie. vbi dicit in causa illi de. posse fieri alienationem ipse illa solennitate non seruata. si necessitas non capit tantam dilationem. et tenet Pau. in disp. ad denatus. et ad huius allego bo. tex. in illi i. c. nullus res eccle. xvij. q. iij. et huius no. quod faciunt ad multa maxime per exemptum habentem superiorem in remotissimis locis. et facit ad idem. c. nihil. de elec. et l. si loqui. ff. de iudi. et c. si. de sepul. li. vj. et vide ad idem multas concordantias. i. c. tamen ex lris. de resti. in inte. i glo. i verbo distantia. et quod in simili no. Jo. de lig. in de. ne in agro. de sta. reg. Item puto hoc iuramentum non extendendum ad alienationem modice rei. ar. xij. q. ij. terrulas. et facit Fre. consilio. cclj. et vide quod not. in. c. ut sup. de re. eccle. non alie. et Archi. i. c. abbatibus. palle. vbi persequitur an plati citra episcopum possint rem modicam alienare sine solennitate. quod dictum. c. terrulas vide tur loqui in episcopo. §. quod possint allego tex. bo. in. c. ceteris. de dona. et in. c. ad hec. et c. relatum. ij. §. de testa.

An autē legatus de latere possit dare licentiā alie-
nandi cōtra hoc iuramētum. vide p. spe. in ti. de di-
spen. §. cōsequēter. x. ceterū. vbi cōcludit q. nō. ar.
c. venerabile. de elec. x. credo q. optime loquaf. qz
nō potest disponere in his que papa sibi specialiter
reſeruauit. vt in. c. qd. translationē. de offi. lega. se-
cus dicit ibi spe. in. x. se. in iuramēto pſtito inferio-
ri plato. nā tunc cū ipse cōcurrat cum quolibet pre-
lato. puincie sue quicūqz sit ille poterit talē licentiā
dare qz iuramētū illud ē pſtutum habito respectu
ad dignitatē z nō ad pſonam plati. hoc dicit veruz
in. x. si. si. nisi is cui iste iurauit sit plar. alterius pu-
uincie. qz cum illo nō cōcurrat licet fateat q. circum-
ſcripto isto iuramēto possit legatus dare rectori li-
centiam alienandi bona que sunt in puincia sua licz
platus istius rectoris sit in aliena puincia. z nō. bñ
hec dicta. sed vide tu de pſtate legatorum que dixi
c. si. de cōfir. vt. z circa vltimū dictum vide qd. nos.
doc. in. c. pastoralis. de priuile. **U**terius circa p-
dicta querit an prelatus qui iurauit nō alienare vt
pignare bona ecclesie sue possit fruct. possessionum
vendere ad. x. xl. annū. **Sol.** Guido h. q. sic. per
l. pe. §. querit. ff. de lega. ij. nec ob. l. si. C. de re. alie.
nō alie. qz ibi rem alienauit. hic vero pensionē vel
ipſius pensionis fructus. Tenet etiā q. prohibitus
alienare locare potest. in. c. annos. z hoc tenet glo.
in. d. l. pe. §. instituto. §. glo. hoc reprobatur in. c. j. d.
re. eccle. nō alie. doc. hic cōter tranſeunt recitando
sed tu dic q. aut queritur nūquid phibit. vendere
possit pignozare seu an phibit. emere in loco possit
rem pignori capere. **Sol.** dic vt no. Bar. in. l. i quo-
rū. ff. de pigno. vbi bo. tex. z oīno vide p. eundē i. l.
qui habebat. ff. de leg. iij. aliquid p. eundē in. d. si. C.
de re. alie. nō alie. aut querit an phibitus alienare
vendere possit fructus seu locare. z dic q. sic dñmo-
do nō faciat ad magnū tempus. vt est tex. iuncta gl.
in. d. c. j. z dic vt ibi no. z in iurib. superi. allegi.
Po. z vide q. ista decre. sit de inducio. nā cū
ex cōstructione ecclesie nō cōtingat ecclesie sue bo-
nozu alienatio frustra timebat iste epus iuramenti
vinculū. **Sol.** duplex colligit ex glo. ij. prima q. iste
epus trepidauit vbi nō erat trepidandū. quasi dicat
q. iste erat vanus timor. secūdo soluit z meli. q. cōri-
gebat indirecte alienatio. qz forte illi parochianis ve-
niebāt ad ecclesiaz suā. nūc aut ppter cōstructionem
noue ecclesie alienabant ab ecclesia sua. z sic priuaba-
tur ecclesia ista suis antiquis parochianis. z hec so-
lutio ē satis bona. licet enī nō alienent bona eccle-
sie alienant tñ iura ipſius eccle. facit qd. legi. z no. in. c.
cōstitutus de elec. **E**x quo no. q. iuramētum de nō
alienādo bō a eccle. itelligit largo mō siue directe si-
ue indirecte ptingat bonoz z iurū alienatio. facit qd.
le. z no. i. c. nulli. de re. eccle. nō alie. tertio soluitur
fm abbatē q. ideo timebat q. cōstruendo ecclesiā te-
nebat ad dotē. de cōse. eccl. vt alta. cū sit z. sic opor-
tebat ppter dotē alienare bona eccle. sue. **N**ota
hunc intellectū q. propter indigentia populi potest
epus cōstruere ecclesiam de nouo z eam etiā dotare d.
bonis eccle. sue. ar. in. c. aplice. de dona. z. xij. q. ij.
bone rei. z in. c. aurū. qd. intelligo dñmodo ex hoc

L

ecclesia sua nimirū nō grauef. vt in. d. c. aplice. fac. c.
j. de re. eccl. nō alie. li. vj. z qd. legi. z no. in. c. cōstitu-
tus. de re. do. quarto soluit p. de. q. epus habebat cō-
scientiam de iuramēto nō ppter danum ecclesie ca-
thedralis sue. sed qz damnificabat aliqua ecclesia
sibi subiecta. z hoc voluit fm eum iste tex. dum dic
q. ecclesia tibi cōmissa est. ar. c. j. de vsu pal. ego dice-
rem aduertendū formā iuramenti. nam si est gene-
raliter pſtutum extenditur ad bona ecclesiaz sue
dioecesis. secus si ē pſtutum respectu ecclesie sue si-
cut cōter obseruat. tūc enī nō extendit ad bona ec-
clesie sibi subiecte. z iuramētū debet stricte intelligi
vt legi. z no. in. c. penf. de iureiur.

De immunitate ecclesiarum z cimiteriorum. pica.

Continuat hęc rubrica ad precedentia hoc or-
dine fm **Sof.** z **Jo.** an. **U**iso de ecclesijs edificat. et
reparat. qz ipa cum suo ambitu seu cimiterio z suis
rebus premi nō debet oneribus quib. res laicorū
premiunt. ideo recte post pcedentē rubricā. subiicit
ista vbi de istorū immunitate tractat. z dicunt eccle-
sie immunes fm **Ann.** i. extra munera seu officia. **E**t dic-
tu q. munerū ciuiliū ē triplex diuifio. nā quedā mu-
nera dicunt sponſalia. quedā patrimoniali. qdaz
mixta. z hoc psequere. vt habet in. l. muncz in pn.
ff. de mune. z ho. z in. l. sunt munera. ff. de vaca. z
z ex. mu. **E**t de multiplici significato huius verbi
munus. vide tex. optimū in. l. mun. ff. de xbo. sig.
vbi dicit q. mun. capif trib. modis. quib. enī capif
p. dono. vt in. l. inter donū. ff. eo. vbi ponitur dñia
stricta inter munus z donū. quib. munus capif p.
officio. quib. p. onere. z hoc modo capif hic. vnde
ecclesie dicunt habere immunitatē. s. ab oneribus et
officijs secularibus. z quid sit ecclesia. s. dixi super
rubrica de cōse. eccl. vel alta. z. s. c. proxi. quid au-
tem sit cimiterium. vide. xij. q. ij. aurum. z. xvj. q.
iij. sicut antiquitus. z. c. quisquis. **E**t dicitur cimi-
terium. qz cinis mortuorum ibi tegit. z vide quod
no. in. c. penf. de sepul. z. c. j. eo. ii.

In domib. **I**n do-
mibus ecclesiarū nō debet iudex laicus iu-
dicare nec hospitium querere. **N**o.
primo q. nedū ecclesie sed etiā earū
domus gaudēt immunitate quo ad
onus hospitandi pſonas publicas. ad idē vide bo.
tex. de iure ciuili. z quod ibi no. in. l. j. C. de epis. et
deri. **S**ecūdo nota q. iudex secularis nec i. eccle-
sia nec in ipſius domo debet ius reddere. an autem
si cōtra fecerit teneat ſinia. dic q. in ecclesia ſententia
z ois pcessus iudicis secularis corruit ipſo facto. vt
in. c. decet. eo. ti. in. si. li. vj. secus aut in domo eccle-
sie vnde licet facere nō debeat si tamen facit credo pro-
cessum valere. qz cum illa cōstitutio. c. decet. sit pe-
nalis nō debet extendi vt ibi no. gl. **E**t intelligo q.
in domo ecclesie nō debet secularis ius reddere qñ
propria auctoritate quasi ex iure publico eligit sibi
mansionem. z pro hoc tex. ibi quasi pro cōſuetudi-
ne. secus autē puto vbi haberet illaz domū pductā